

ศึกษาสภาพสังคม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต: กรณีศึกษา จังหวัดกระบี่

Social Study for Developing Quality of Life
Case Study: Krabi Province

ประมา ศาสตระรุจิ (Prama Sastraruji)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาสภาพสังคมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษา จังหวัดกระบี่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพสังคมและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดกระบี่ วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกระบี่ จำนวน 6,375 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้พัฒนาด้านอาชีพและด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชนมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพ ซึ่งอยู่ในระดับความต้องการมาก และด้านค่านิยมอยู่ในระดับความต้องการน้อย ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สภาพสังคม, การพัฒนาคุณภาพชีวิต, จังหวัดกระบี่

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., สาขาวิชารัฐกิจเขเบออร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร 10110, อีเมล : ppeekkk@yahoo.com

Abstract

The objective of this research is to study the social status and the need to improve the quality of life of the people in Krabi. The Research methodology is a quantitative research. The data were collected by using questionnaires from 6,375 people in Krabi province. Average and standard deviation are qualitative data analysis. The study of information is to find a way to improve the quality of life. From Krabi Province Case Study, the respondents were most interested in professional development and community participation, followed by education in health care, which was in high demand. The value of the item was low, and the data analysis was consistent with the empirical data. The Chi-Square score was not significantly different at .05 levels.

Keywords : Social environment, Develop quality of life, Krabi province

ความเป็นมาของปัญหา

ในภาวะการณปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับการแข่งขันเพื่อพัฒนาประเทศของตนไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและมีความสามารถในการแข่งขันในสังคมโลก สำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นระยะสำคัญ ได้ 3 ระยะ คือ

ระยะเริ่มต้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504-2539 (จุมพล นิคมพานิช, 2549) เป็นช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-7 ซึ่งมีจุดเน้นในเรื่องการพัฒนาประเทศชาติและสังคมแบบทุนนิยมที่เร่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในเชิงอุตสาหกรรม เน้นความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรม การผลิตในรูปแบบต่าง ๆ เน้นการส่งออกและนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมโดยมีความมุ่งหวังให้ประเทศก้าวเข้าสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่เพื่อจะได้ทัดเทียมประเทศอื่น

ระยะที่สอง ช่วงปี พ.ศ. 2540-2554 เป็นช่วงที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-10 กระบวนทัศน์ความคิดของการพัฒนาเริ่มเปลี่ยนไป

เนื่องจากการพัฒนาแบบเดิมนั้นประสบปัญหา เกิดภาวการณ์ถดถอยทางเศรษฐกิจ และปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม จึงได้มีการหันกลับมาศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นและวางแนวทางใหม่โดยเริ่มที่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวม มองความสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

ระยะที่สาม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึงปัจจุบัน ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาภายในและการเปลี่ยนแปลงภายนอกอย่างรุนแรงหลายครั้ง ปัญหาความขัดแย้งทวีความรุนแรงขึ้น ส่งผลให้ประเทศและคนในประเทศต้องหันกลับมาทบทวนตนเองอีกครั้ง ภาพของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับต่อมาจึงมีการปรับเปลี่ยนจากเดิมโดยหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคนในสังคม มองประชาชนในสังคมเป็นทรัพยากรที่มีค่า มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554-2559) จึงมีความมุ่งมั่นจะไปสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ดังกล่าว นำไปสู่ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่มีความมุ่งหวังมากขึ้นในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ แนวคิดของร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 นี้ จึงเป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างจริงจัง และมีความประสงค์ที่จะให้การพัฒนากกระจายตัวไปสู่ทุกจังหวัดทุกพื้นที่ในประเทศ โดยมุ่งหวังให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความสามารถที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและองค์ความรู้ของตนเองในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพิงใครไปรวมกันอยู่แต่เพียงบางพื้นที่ อันจะก่อให้เกิดความเจริญแบบกระจุกตัวแทนที่จะกระจายตัว

จากแนวคิดในการพัฒนาที่ต้องการให้จังหวัดต่าง ๆ เกิดการพัฒนาตนเองจนสามารถสร้างความเข้มแข็งนั้น การพัฒนาประชาชนในพื้นที่ให้มีศักยภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้นหากพิจารณาจะพบว่า สิ่งที่มีความจำเป็นที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดพร้อม ประการหนึ่ง คือ คุณภาพชีวิตของประชาชนต้องอยู่ในเกณฑ์ที่น่า

พึงพอใจ การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากเพื่องานด้านการพัฒนา จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติและได้รายงานไว้ใน รายงานความเสี่ยงระดับโลก (Global Risks) เมื่อปี 2011 ที่ได้ทำการสำรวจความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ นักธุรกิจ และผู้กำหนดนโยบายภาครัฐ ประมาณ 580 คน ถึงความเสี่ยงหลัก (Significant Risks) ที่จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาได้ พบประเด็นเรื่องความสำคัญของคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นปัจจัยเสี่ยงปัจจัยหนึ่ง (World Economic Forum, 2011) การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงกลายเป็นประเด็นหลักที่หลายประเทศให้ความสนใจ โดยการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ในประเทศไทยมีมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปีแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ทำให้หน่วยงานภาครัฐโดยกระทรวง กรมต่าง ๆ และนักวิชาการที่สนใจ ได้พยายามพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ตัวชี้วัดหลายตัวที่ภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาในระดับพื้นที่ เช่น ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จึงมีความแตกต่างออกไปตามเป้าประสงค์ในการศึกษา แต่การศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาส่วนหนึ่งยังคงมองอย่างเดียวกันว่าคุณภาพชีวิตสามารถเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนาที่ดำเนินการในพื้นที่หรือสะท้อนความต้องการการพัฒนาเพื่อนำพื้นที่นั้นไปสู่จุดหมาย และบางส่วนศึกษาคุณภาพชีวิตในฐานะที่เป็นเป้าหมายของการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาที่จะทำให้พื้นที่สามารถพัฒนาไปได้อย่างเหมาะสม (ดุขฎิ์ อายุวัฒน์, 2548) การศึกษาสภาพสังคมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงเป็นประเด็นเริ่มต้นในการวางแผนการพัฒนา พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่สำคัญ

จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ประกอบด้วยภูเขาที่ตอน ทิวเขา และหมู่เกาะน้อยใหญ่กว่า 154 เกาะ เป็นจังหวัดที่อุดมไปด้วยป่าชายเลน และทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักทั่ว นอกจากนี้ คณะผู้บริหารและประชาชนในจังหวัดกระบี่เองก็มีความความประสงค์ที่จะพัฒนาจังหวัดตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2557-2560 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ร่วมกันคือ “เมืองท่องเที่ยวคุณภาพระดับนานาชาติ แหล่งเกษตรอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน สังคมน่าอยู่” โดยมุ่งเน้นประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่

1) ยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวทางทะเล เชิงอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และสุขภาพสู่ระดับนานาชาติ 2) สร้างความมั่นคง การผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรม ประมง ปศุสัตว์และอาหาร และ 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่สังคม น่าอยู่ นอกจากนี้ยังได้มีการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการกำหนด “วิสัยทัศน์ระยะปี ปี 2020” เป็นแนวทางร่วมกันในการปฏิบัติ แก้ไขปัญหา และพัฒนา จังหวัดไปในทิศทางเดียวกัน โดยการพัฒนาที่สำคัญที่จังหวัดกระบี่มีความมุ่งหมาย นั้นก็เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จากความพร้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาของ จังหวัดกระบี่ ประกอบกับเป้าประสงค์ในการพัฒนาจังหวัดของฝ่ายบริหารจังหวัด กระบี่ และความสำคัญของการศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งผลให้ผู้วิจัยมีความ สนใจที่จะศึกษา สภาพสังคมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษา จังหวัดกระบี่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางการพัฒนาจังหวัด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพสังคมและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนจังหวัดกระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการ ของการวิจัยเชิงสำรวจแบบเชิงเหตุผล (Causal Survey Research) โดยใช้การวิจัย เชิงสำรวจเป็นตัวนำในการศึกษาข้อมูลและใช้กระบวนการทางสถิติในการศึกษา เชิงสาเหตุ เพื่อให้ได้คำตอบที่ลึกซึ้งขึ้นจากข้อมูลที่ได้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกระบี่ โดย จากรายงานการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในช่วงเดือนธันวาคมปี 2557 พบว่า จังหวัดกระบี่มีประชากร 456,811 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) การ กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเชิงสำรวจจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาโดย Creative Research Systems ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) 95% และกำหนดขนาดความ แปรปรวน (Confidence Interval) ที่ 2% เมื่อคำนวณขนาดหน่วยตัวอย่างจะได้ขนาด

หน่วยตัวอย่างขั้นต่ำที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรตามระดับความคลาดเคลื่อนที่ประมาณการไว้เป็นจำนวน 2,388 คน เมื่อได้ขนาดหน่วยตัวอย่างตามหลักการวิจัยและความแปรปรวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าหากเก็บจำนวนดังกล่าวอาจไม่กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดเพียงพอจึงพิจารณากำหนดขนาดหน่วยตัวอย่างกระจายตามพื้นที่ซึ่งมีทั้งหมด 8 อำเภอ 53 ตำบล 374 หมู่บ้านซึ่งใช้เกณฑ์ขั้นต่ำหมู่บ้านละประมาณ 10-15 คนเพื่อให้ได้เกินจำนวนขั้นต่ำที่ประมาณไว้ และเมื่อคำนวณขนาดหน่วยตัวอย่างที่ 15 คนต่อหมู่บ้าน จะได้ขนาดตัวอย่าง 5,610 คน ประมาณการข้อมูลขาดหายและข้อมูลที่อาจไม่สมบูรณ์ที่ร้อยละ 20 จึงเก็บเพิ่มขึ้นจากหน่วยตัวอย่างเป็น 6,732 คน รวมแล้วจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม 6,800 ชุด เพื่อให้ได้จำนวนใกล้เคียงที่กำหนด

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยขั้นแรกทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยอาศัยพื้นที่ที่แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 อำเภอ 53 ตำบล 374 หมู่บ้าน จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จับฉลากคัดเลือกพื้นที่ของหมู่บ้าน และดำเนินการเก็บการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) กล่าวคือให้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมจากประชาชนทั่วไปในพื้นที่ที่กำหนดเมื่อมีงานพบผู้ใดในเวลาที่ตั้งพื้นที่ก็จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลนั้นอย่างสุ่มจนกว่าจะครบตามที่กำหนด ทั้งนี้อาจเก็บข้อมูลมากเกินไปที่กำหนดได้ แต่จะไม่เก็บข้อมูลน้อยกว่าที่กำหนด และไม่เก็บข้อมูลจากบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระจายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังผู้ตอบ เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ การศึกษา

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการสอบถามข้อมูลโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสิ่งที่เป็นปัจจัยในการพัฒนาตามความเห็นหรือความคิดของผู้ตอบ โดยในแต่ละประเด็นย่อยจะใช้ข้อคำถามอย่างน้อย 2 ข้อคำถามเพื่อข้อคำถามแต่ละประเด็นนำมาใช้ข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) เพื่อให้สามารถใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ได้ และใช้มาตราประมาณค่า 4 ระดับใน

แบบสอบถามเนื่องจากผู้วิจัยต้องการป้องกันการตอบแบบสอบถามในระดับปานกลางโดยไม่ตัดสินซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของหน่วยตัวอย่างที่เป็นประชาชนในประเทศไทยที่เลือกที่จะไม่แสดงออกด้านในด้านหนึ่ง หรือ ตัดสิน จึงใช้วิธีการนี้เพื่อบังคับให้ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจ

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการให้เรียงลำดับหรือบอกลำดับสิ่งที่ต้องการพัฒนาตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อคำถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ความถี่ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความเหมาะสมและคุณลักษณะของข้อมูล ข้อมูลในตอนที่ 2 ดำเนินการหาวิเคราะห์ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบ ข้อมูลในตอนที่ 3 ดำเนินการหาค่าความถี่ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีกลุ่มอายุ 26-46 ปี โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยทำงาน สถานภาพสมรส มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท หรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง

2. ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษาจังหวัดกระบี่ สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านสุขภาพแยกออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ จังหวัดมีพลังงานไฟฟ้าใช้อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.793 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบ

แบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดกระบี่มีความอุดมสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ย 2.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.743 อยู่ในเกณฑ์น้อย ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ประชาชนในจังหวัดไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาล้างแวล้อม มีค่าเฉลี่ย 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.825 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดมีระบบจัดการด้านขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักการ มีค่าเฉลี่ย 2.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.716 อยู่ในเกณฑ์น้อย และด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ การดำเนินงานด้านสาธารณสุขของจังหวัดมีประสิทธิภาพเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.789 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ บริการด้านสุขภาพและการแพทย์ในพื้นที่มีเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 2.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.720 อยู่ในเกณฑ์น้อย ตามลำดับ

ด้านการศึกษแยกออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ที่อยู่อาศัยของประชาชนกระบี่มีสาธารณูปโภคพื้นฐานเพียงพอ (น้ำ-ไฟ) มีค่าเฉลี่ย 2.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.794 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ ประชาชนกระบี่มีกรรมสิทธิ์ในการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองตามฐานะ มีค่าเฉลี่ย 2.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.768 อยู่ในเกณฑ์น้อย และด้านการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ระบบโรงเรียนและสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่มีคุณภาพเพียงพอต่ออนาคต มีค่าเฉลี่ย 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.793 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดกระบี่มีสถานศึกษาชั้นสูง (อาชีวศึกษา-มหาวิทยาลัย) เพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 2.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.796 อยู่ในเกณฑ์น้อย ตามลำดับ

ด้านอาชีพแยกออกเป็น 3 ประเด็นย่อยได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.768 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดกระบี่มีการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.786 อยู่ในเกณฑ์น้อย ด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ประชาชนกระบี่มีโอกาสในการประกอบอาชีพตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 2.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.812 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดกระบี่มีการวางแผนทางด้านการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 2.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.723 อยู่ในเกณฑ์น้อย และด้านการจัดการน้ำ ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ประชาชนไม่ได้รับปัญหาหรือผลกระทบจากการจัดการน้ำ (ทั้งน้ำท่วมและน้ำแล้ง) มีค่าเฉลี่ย 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.802 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดมีแผนการจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการจัดการน้ำ เช่น น้ำแล้ง น้ำท่วม มีค่าเฉลี่ย 2.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.752 อยู่ในเกณฑ์น้อย ตามลำดับ

ด้านค่านิยมแยกออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ประชาชนกระบี่มีความสามัคคี มีค่าเฉลี่ย 2.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.762 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ ประชาชนกระบี่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 2.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.798 อยู่ในเกณฑ์น้อย และด้านปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมาก

ที่สุด คือ เด็กและเยาวชนกระบี่รู้เท่าทันอบายมุข มีค่าเฉลี่ย 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.817 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดกระบี่ไม่มีปัญหาเรื่องอบายมุข มีค่าเฉลี่ย 2.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.807 อยู่ในเกณฑ์น้อย ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน เป็นประเด็นด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนว่าจังหวัดสามารถดำเนินการได้ดีมากที่สุด คือ ประชาชนกระบี่สามารถใช้สิทธิของตนเองได้โดยปราศจากเงื่อนไข มีค่าเฉลี่ย 2.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.775 อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนน้อยที่สุดได้แก่ ประชาชนกระบี่สามารถแสดงความเห็นต่อการบริการจัดการจังหวัดได้อย่างอิสระ มีค่าเฉลี่ย 2.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.750 อยู่ในเกณฑ์น้อย

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้ตัวแปรความต้องการในการพัฒนา 6 ด้านหลัก 12 ด้านย่อย คือ 1) ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 3 ด้านย่อยคือ 1.1) ด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุข (Health) 1.2) ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Env) 1.3) ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน (Food) 2) ด้านที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัยและการคมนาคมขนส่ง (Live) 3) ด้านการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย คือ 3.1) ด้านการศึกษา (Edu) 3.2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio) 4) ด้านอาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้านย่อย คือ 4.1) การท่องเที่ยว (Tour) 4.2) การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพ (Agri) 4.3) การจัดการน้ำ (Water) 5) ด้านค่านิยม ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย คือ 5.1) ปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด (Drug) 5.2) ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม (Value) และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน ประกอบด้วย 1 ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Part) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 26.67$, $df = 20$, $P = 0.145$) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.999 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.997 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.072 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ย

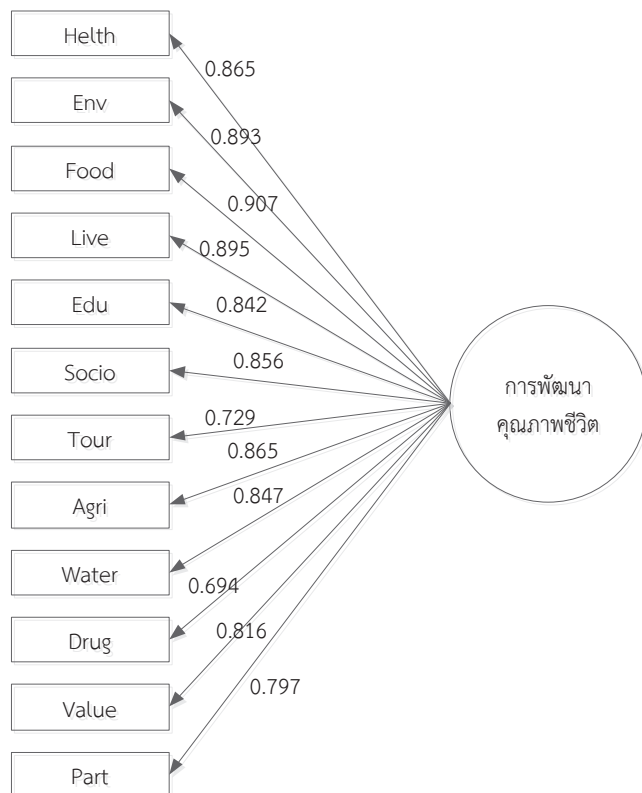
กำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.002 รายละเอียดดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ				
	สปส	SE	t	FS	SC
Health	0.470	0.005	85.964	0.242	0.865
Env	0.485	0.005	90.964	0.266	0.893
Food	0.501	0.005	93.057	0.407	0.907
Live	0.484	0.005	91.348	0.212	0.895
Edu	0.481	0.006	80.959	0.228	0.842
Socio	0.471	0.006	84.253	0.044	0.856
Tour	0.448	0.007	66.428	0.013	0.729
Agri	0.468	0.005	86.011	0.257	0.865
Water	0.479	0.006	83.348	0.152	0.847
Drug	0.438	0.007	61.802	0.082	0.694
Value	0.459	0.006	78.475	0.111	0.816
Part	0.452	0.006	75.321	0.008	0.797

$\chi^2 = 26.672$, $df = 20$, $p = 0.145$, $GFI = 0.999$, $AGFI = 0.997$, $RMSEA = 0.014$, $RMR = 0.001$

หมายเหตุ : ค่า FS หมายถึง factor score regression, ค่า SC หมายถึง completely standardized solution, ค่า C.R. หมายถึง construct reliability

ภาพที่ 1 องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาคุณภาพชีวิต

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในส่วนนี้จะดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยรายด้านทั้ง 6 ด้านคือ 1) ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 3 ด้านย่อยคือ 1.1) ด้านสุขภาพและบริบริการสาธารณสุข 1.2) ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 1.3) ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน 2) ด้านที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัยและการคมนาคมขนส่ง 3) ด้านการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย คือ 3.1) ด้านการศึกษา 3.2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม 4) ด้านอาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้านย่อย คือ 4.1) การท่องเที่ยว 4.2) การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบ

อาชีพ 4.3) การจัดการน้ำ 5) ด้านค่านิยม ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย คือ 5.1) ปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด 5.2) ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการการพัฒนาของประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ

ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 3 ด้านย่อยคือ 1) ด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุข 2) ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และ 3) ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน มีประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อค้นพบจากผลการวิจัยดังนี้

1.1 ด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุข

ด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุขในภาพรวมนั้นประชาชนในจังหวัดกระบี่ยังคงเห็นว่าประเด็นด้านการบริการและจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ยังมียุ่ น้อย แต่ไม่ใช่สิ่งที่ได้รับความกังวลมากนัก แต่เมื่อแยกศึกษาลงในรายละเอียดพบว่า อำเภอเกาะลันตาและอำเภอเขาพนมยังมีความต้องการข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ส่วนอำเภอปลายพระยายังคงมีความกังวลเกี่ยวกับปัญหาในกรณีที่เกิดโรคระบาดแล้วพื้นที่ของตนอาจไม่ได้รับการบริการที่มีคุณภาพ ซึ่งข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนชาวกระบี่ยังคงมีความต้องการบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเพิ่มเติม รวมทั้งต้องส่งเสริมให้คนในพื้นที่สามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสาธารณสุขโดยเฉพาะเรื่องโรคระบาดเพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในส่วนนี้มากขึ้น

1.2 ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมประชาชนชาวกระบี่มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย เห็นได้จากคะแนนในภาพรวมในส่วนนี้ยังอยู่ในเกณฑ์น้อยและส่งออกว่าประชาชนยังไม่มี ความมั่นใจในประเด็นส่วนนี้ แต่ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอื่นนั้นประชาชนยังคงให้ความเชื่อมั่นในเกณฑ์ดี ข้อบ่งชี้นี้แสดงให้เห็นว่าการวางระบบการกำจัดขยะและการสร้างความมั่นใจในด้านนี้ยังคงเป็นประเด็นที่มีความต้องการ และเมื่อแยกศึกษารายอำเภอจะพบว่า อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเขาพนมมีความไม่มั่นใจในประเด็นการกำจัดขยะมูลฝอยมากที่สุด โดยเฉพาะอำเภอเขาพนมนั้นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นประเด็นการกำจัดขยะ การดูแลสิ่งแวดล้อม และผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมจะเป็นปัญหามากสำหรับประชาชน

ในอำเภอนี้ ส่วนอำเภอปลายพระยาพบว่าประเด็นด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป็นประเด็นที่หน่วยงานต่าง ๆ อาจต้องใส่ใจมากขึ้นเนื่องจากประชาชนในพื้นที่เกิดความไม่มั่นใจ ส่วนในพื้นที่อื่น ๆ นั้นระดับการรับรู้อยู่ในระดับมากเป็นปกติ

1.3 ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน

ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน ในภาพรวมนั้นอยู่ในเกณฑ์ปกติ ประชาชนมีความมั่นใจอยู่ในระดับมาก และยังคงเชื่อถือว่าจังหวัดมีความอุดมสมบูรณ์สูง และสามารถรับมือได้เมื่อเกิดภาวะวิกฤต และเมื่อแยกศึกษาในรายอำเภอ พบว่า มีระดับความเชื่อมั่นด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทนอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นอำเภอเขาพนมที่ประชาชนเชื่อว่าหากมีภาวะวิกฤต จังหวัดหรืออำเภอของตนเองอาจถูกละเลยได้ ดังนั้นการเข้าไปดูแลและส่งเสริมในด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทนในอำเภอเขาพนมจึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ

2. ด้านที่อยู่อาศัย

ด้านที่อยู่อาศัย ประกอบด้วยด้านที่อยู่อาศัยและการคมนาคมขนส่ง มีประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อค้นพบจากผลการวิจัยดังนี้ ในภาพรวมพบว่า ประชาชนในพื้นที่เชื่อว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ดี อาจมีปัญหาบ้างในประเด็นเรื่องการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินในบางพื้นที่และอาจประสบปัญหาด้านสภาพแวดล้อมบ้างเล็กน้อย ส่วนด้านระบบขนส่งนั้นจากข้อมูลชี้ให้เห็นว่าประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ดี ดังนั้นในภาพรวมการส่งเสริมด้านที่อยู่อาศัยและการคมนาคมขนส่งในพื้นที่อาจไม่มีความจำเป็นหรือต้องการเร่งด่วน และเมื่อแยกศึกษารายอำเภอผลที่ได้มีลักษณะเดียวกัน ยกเว้นอำเภอเขาพนมที่อาจพบประเด็นปัญหาด้านการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นหากมีความต้องการการพัฒนาอาจจำเป็นต้องศึกษาปัญหาในด้านกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินในอำเภอเขาพนมเป็นกรณีพิเศษ

3. ด้านการศึกษา

ด้านการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย คือ 1) ด้านการศึกษา และ 2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อค้นพบจากผลการวิจัยดังนี้

3.1 ด้านการศึกษา

ด้านการศึกษาในภาพรวมประชาชนในพื้นที่มีความเห็นต่อระบบการศึกษา

ของจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ดี มีข้อบ่งชี้บางประการที่แสดงให้เห็นว่ามีความต้องการสถานศึกษาระดับสูง (อาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย) ในระดับต่ำ ๆ โดยหากจาสันนิษฐานให้เกิดน่าจะเป็นเพียงศูนย์การเรียนรู้หรือการศึกษาขั้นสูงที่มีขนาดปานกลาง แต่เปิดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่ เช่น การเกษตรและอุตสาหกรรมที่จังหวัดมีอยู่ และเมื่อแยกศึกษารายอำเภอพบว่า อำเภอเขาพนมยังคงเป็นอำเภอที่แสดงความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษาเพิ่มขึ้นในทุกระดับ ส่วนอำเภอปลายพระยานั้นต้องการให้ปรับปรุงระบบการศึกษาของพื้นที่ในภาพรวม

3.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านสังคมและวัฒนธรรมในภาพรวมพบว่ามีปัญหาน้อยมาก ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตที่มีอยู่ในระดับดีเกือบทุกประเด็น เนื่องจากจังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่สงบ อาศัยการอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพามายาวนานทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการในการพัฒนาด้านนี้น้อย และเมื่อแยกศึกษารายอำเภอจะพบเพียงอำเภอเขาพนมและปลายพระยาที่มีความกังวลเล็กน้อยเกี่ยวกับการพัฒนาและการเจริญเติบโตของสังคมที่อาจก่อปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัด

4. ด้านอาชีพ

ด้านอาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้านย่อย คือ 1) การท่องเที่ยว 2) การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพ และ 3) การจัดการน้ำ มีประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อค้นพบจากผลการวิจัยดังนี้

4.1 การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในภาพรวมพบว่าประชาชนในจังหวัดกระบี่เริ่มมีความกังวลเกี่ยวกับการขยายตัวของการท่องเที่ยวในจังหวัดว่ามีกรขยายตัวมากเกินไป และอาจทำลายการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว แต่ความกังวลดังกล่าวยังคงอยู่ในระดับต่ำ หากจะทำโครงการพัฒนาด้านนี้พบว่าจะมีความเหมาะสมกว่าในการทำโครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์พืช หรือการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และเมื่อแยกศึกษาในรายอำเภอพบว่าอำเภอเขาพนมยังคงเป็นอำเภอที่มีสภาพปัญหาด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวสมควรเข้าไปศึกษาและพัฒนาระบบการท่องเที่ยวในอำเภอแห่งนี้

4.2 การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพ

การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพ ในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความกังวลน้อย โดยมีความต้องการในการบริหารจัดการการทำเกษตร และการจัดการพื้นที่เกษตรอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ยังคงมีความเห็นว่าจังหวัดยังดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและพัฒนาด้านการเกษตรไม่เพียงพอ และหากจะดำเนินการส่งเสริมก็สมควรทำการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบครบวงจรเพื่อให้เกิดการพัฒนา ส่วนในระดับอำเภอนั้น ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี มีเพียงอำเภอเขาพนมที่มีความต้องการในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการวางแผนการทำเกษตรมากกว่าพื้นที่อื่น ส่วนอำเภอปลายพระยาต้องการระบบการสนับสนุนแหล่งทุนเพื่อการพัฒนาการประกอบอาชีพ จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าในด้านนี้สมควรพัฒนาด้านการจัดระบบการเกษตรและการสนับสนุนแหล่งทุนในการทำการเกษตรอุตสาหกรรมในครัวเรือน

4.3 การจัดการน้ำ

การจัดการน้ำในภาพรวมพบว่าประชาชนยังไม่มั่นใจเล็กน้อยกับระบบการจัดการน้ำของจังหวัด โดยจังหวัดอาจมีความจำเป็นต้องพัฒนาแผนการบริหารจัดการน้ำและเผยแพร่ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบมากขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และเมื่อแยกศึกษาในรายอำเภอยังพบว่าอำเภอเขาพนมเป็นอำเภอที่ประชาชนมีความไม่มั่นใจในระบบการจัดการน้ำมากกว่าอำเภออื่น

5. ด้านค่านิยม

ด้านค่านิยม ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย คือ 1) ปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด และ 2) ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม มีประเด็นต่างๆ ที่เป็นข้อค้นพบจากผลการวิจัยดังนี้

5.1 ปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด

ปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด จากผลการสำรวจในภาพรวม พบว่าเป็นประเด็นที่ประชาชนมีความกังวลมากที่สุดมากกว่าประเด็นอื่นๆ ทั้งปัญหาการมั่วสุม ปัญหายาเสพติด ดังนั้นหากจะดำเนินการพัฒนาควรทำแผนร่วมกันกับประชาชนในพื้นที่ในการกำกับ ติดตาม และดูแลปัญหายาเสพติดและการมั่วสุมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องมีทั้งส่วนที่ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนและการสร้างกิจกรรมในพื้นที่เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนในการทำกิจกรรมและห่างจากปัญหาดังกล่าวมากขึ้น และเมื่อศึกษาในระดับอำเภอ พบว่า เกือบทุกอำเภอมีความ

กังวลกับปัญหานี้ โดยเฉพาะ อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเกาะลันตา อำเภอเขาพนม และอำเภอปลายพระยา เป็นอำเภอที่มีความกังวลสูงสุดในกลุ่ม ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและลดปัญหาอบายมุขและปัญหายาเสพติดจึงมีความจำเป็นสำหรับพื้นที่นี้

5.2 ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม

ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมในภาพรวมพบว่ามีปัญหาน้อย มีเพียงความกังวลเล็กน้อยเกี่ยวกับความตระหนักในทรัพยากรส่วนรวม ดังนั้นในประเด็นนี้หากจะดำเนินการส่งเสริมสมควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ควบคู่กับการสร้างความสำนึกผู้รับผิดชอบต่อสังคม โดยอาจเริ่มต้นที่ระบบโรงเรียน

6. ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน ประกอบด้วยด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ซึ่งในภาพรวมพบว่าประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี การพัฒนาในส่วนนี้จึงสมควรส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้และเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเองมากขึ้น อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้นั้นประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองได้รับสิทธิในส่วนการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่าง ๆ เพียงพอแก่ความต้องการอยู่แล้ว

ผลจากการวิจัยในภาพรวม พบว่า อำเภอเขาพนมเป็นอำเภอที่ประชาชนมีความต้องการการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สูงกว่าอำเภออื่น ส่วนประเด็นที่ต้องการการพัฒนาหลัก ๆ ประกอบด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการเกษตร การอุตสาหกรรมในพื้นที่ รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนประเด็นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนพบว่า สมควรดำเนินการจัดกิจกรรมที่จะทำให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากปัญหา ยาเสพติดและการมั่วสุม ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพเสริมสำหรับเด็กและเยาวชนในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้การแก้ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตร การเพิ่มมูลค่าทางการเกษตรและการท่องเที่ยวเป็นประเด็นที่สมควรส่งเสริมในการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อพิจารณาคำแนะนำนักองค์ประกอบของตัวแปรพบว่า คำแนะนำนักองค์ประกอบมีค่าแตกต่างกันเล็กน้อย ด้านปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด มีน้ำหนักความสำคัญวัดในรูปน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยที่สุดแสดงว่าในเชิงลึกแล้วประชาชนชาวกระบี่ต้องการให้แก้ปัญหาด้านนี้มากที่สุด

เนื่องจากให้ความกังวลกับปัญหาด้านนี้ทำให้น้ำหนักน้อย รองลงมาคือการท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าสภาพการณ์ปัจจุบันในภาพรวมของจังหวัดกระบี่นั้นประชาชนมีความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ด้านอื่น ๆ นั้นมีน้ำหนักใกล้เคียงกัน และด้านที่ประชาชนเชื่อว่ามีความมั่นคงสูงคือด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษาจังหวัดกระบี่สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านสุขภาพแยกออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางอาหาร ยา และพลังงานทดแทนและด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย ตามลำดับ

ด้านการศึกษาแยกออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ตามลำดับ

ด้านอาชีพแยกออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพ และด้านการจัดการน้ำ ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ตามลำดับ

ด้านค่านิยมแยกออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ ด้านค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก และด้านปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน เป็นประเด็นด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ภาครัฐควรวางแผนการดำเนินการในด้านต่างๆ เช่น การจัดการน้ำ การจัดการทรัพยากร การจัดการแหล่งท่องเที่ยว และแผนเหล่านั้นควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้เนื่องจากผลการสำรวจพบว่าประชาชนยังไม่มั่นใจในการวางแผนของภาครัฐต่อการรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2. หน่วยงานของจังหวัดควรสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาการเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3. ควรมีการจัดกิจกรรม อาทิ ค่ายอาสา ค่ายความรู้ ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อปลูกฝังสิ่งที่ดีงามและเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะเป็นการช่วยลดทอนปัญหายาเสพติดและการมั่วสุม

4. ปัญหาด้านปัญหาสังคม อบายมุข และยาเสพติด เป็นปัญหาที่ประชาชนชาวกระบี่ให้ความสนใจอย่างชัดเจนจึงสมควรดำเนินการและหาทางแก้ไข ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการศึกษาอย่างจริงจังในระดับพื้นที่โดยเฉพาะที่อำเภอเขาพนม เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เป็นอำเภอที่ประชาชนให้คะแนนในหลายประเด็นระดับต่ำ โดยควรดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงลึก

2. ควรทำการวิจัยโดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เห็นปัญหาที่ชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จุมพล นิมิพานิช. (2549). การวิเคราะห์นโยบาย ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎีและ

กรณีตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประชากรจากทะเบียน /การเกิด/การตาย. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2559,

จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries01.html>

บุษบา นักฟอน. (2556). ความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของประชาชนของเทศบาลตำบล ในอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ดุษฎี อายุวัฒน์. (2548). มาตรฐานคุณภาพชีวิต: ศึกษากรณีประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย, **วารสารประชากรศาสตร์**. 21(1), 41-62.
- ประภารัตน์ ช่างเรือน. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม กรณีศึกษา : ชุมชนตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย**. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศรีสุดา มีขำนาญ. (2553). คุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม, **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 1(2) : 269-281
- สถาพร ถาวรอธิวาสน์ และภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2556). **การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนดอนอรัญญิก ตำบลแพรกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท**. ชัยนาท : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

The World Economic Forum. (2011). **Global Risks 2011: Sixth Edition**.

Retrieved May 30, 2016, from : <http://reports.weforum.org/global-risks-2011>.